

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Allah Mai Iko — Nazarin Littafi Mai Tsarki na KJV tare da Lambobin Strong

**WANDA YESU YAKE KAFIN BAITALAHAM — MURYAR JAMA'A, MALA'IKAN UBANGIJI, ITACEN DA
AKA ƙAUKA A KAN ISHAKU**

Koyarwar Bishara ta Asali — Bisharar Yesu Kiristi

BUDE KALMA

Wannan sashe yana tambaya wanene Yesu, tun daga halitta, inda Allah ya ce, "Bari mu yi mutum cikin surarmu." Yana bin wanda ake kira mala'ikan Ubangiji, wanda mutane suka gan shi fuska da fuska kuma suka ce shi Allah ne. Yana karewa da itacen da aka dora a kan Isaka, dan tilo da Ibrahim yake kauna. Kowace amsa ta fito daga Littafi Mai Tsarki kansa, cikin kalmomin Littafi Mai Tsarki nasa.

TAMBAYOYI UKU DA WANNAN NAZARIN ZAI AMSA:

1. Idan Allah daya ne, wanene wannan "mu" wanda yake magana a cikin Farawa 1:26?
2. Wane ne mala'ikan Ubangiji, wanda mutane suka gamu da shi fuska da fuska kuma suka kira shi Allah?
3. Menene itacen da aka dora wa Ishaku, dan tilo, yake kallon gaba zuwa?

GYARAWAR BUƊE

Ishaya 9:6 Gama a gare mu an haifa mana yaro, a gare mu an ba da dfa, gwamnati za ta kasance a kafadarsa. Za a ce da shi Mashawarci Mai Banmamaki, Allah Madaukaki Uban Madawwami, Sarkin Salama.

AN HAIFI YARO + AN BA MU DA + AN BA MU DA A --> ZA A KIRA SUNANSA ALLAH MAI IKO DUKA.

Shekaru dari bakwai kafin haihuwar Yesu, wani annabi ya rubuta cewa za a kira wannan yaro Allah Mai Iko. Jaririn Yesu ya kwanta a cikin akwatin ciyar da dabbobi. Ka karanta ayar a hankali. Ayoyin sun bayyana dukan sakon wannan nazari.

A. ALLAHN DA YA CE "MU YI" — ALLAH DAYA, AMMA FIYE DA DAYA MAI MAGANA

A1. Farawa 1:26 Sa'an nan Allah ya ce, "Bari mu yi mutum cikin siffarmu, cikin kamanninmu, bari kuma su yi mulki a bisa kifin teku, tsuntsayen sama, da kuma dabbobi, su yi mulki a bisa dukan duniya, da kuma a bisa dukan halittu, da masu rarrafe a kasa." (27) Saboda haka Allah ya halicci mutum cikin siffarsa. Cikin kamannin Allah, Allah ya halicci mutum. Miji da mace ya halicce su.

BARI MU HALITTA MUTUM CIKIN SURANMU, BISA GA KAMANNINMU --> SAI ALLAH YA HALITTA MUTUM CIKIN SURARSA.

(Tunanin kaina: Ka karanta Farawa 1:26 da Farawa 1:27 tare. Kada ka rage bambancin da ke tsakanin ayoyi biyu. Farawa 1:26 ya ce "mu" da "namu." Farawa 1:27 ya ce "surarsa" da "Allah ya halitta," dukansu na mutum daya ne. Littafi Mai Tsarki ya bayyana ayoyi biyu tare ba tare da uzuri ba. Littafi Mai Tsarki kawai ya bayyana su biyun.)

A2. Farawa 3:22 Ubangiji Allah ya kuma ce, "To, fa, mutum ya zama kamar ɗaya daga cikinmu, ya san abin da yake mai kyau da abin da yake mugu. Kada a yarda yā mika hannunsa yā dība daga itacen rai yā ci, yā kuma rayu har abada."

MUTUMIN YA ZAMA KAMAR ƊAYANMU, YANA SANIN NAGARTA DA MUGUNTA.

A3. Farawa 11:7 Zo, mu sauka, mu rikitar da harshensu don kada su fahimci juna."

BARI MU SAUKA + MU RUDE HARSHENSU.

A4. Ishaya 6:8 Sa'an nan na ji muryar Ubangiji tana cewa, "Wa zan aika? Wa zai tafi mana?" Sai na ce, "Ga ni! Ka aika ni!"

WA ZAI TAFI MANA + SAI NA CE?

(Tunanina na sirri: Ka dubi Ishaya 6:8 sosai. Ishaya 6:8 yana da nau'i biyu a cikin jimla ɗaya: "Wane ne zan aika" da "wa zai je mana." Mai magana ɗaya yana amfani da nau'i na mutum ɗaya da nau'i na jam'i tare. Wannan ba kuskuren rubutu ba ne. Wannan ba Allah yana amfani da kalmar jam'i don kwatanta kansa shi kadai ba. Irin wannan tsari yana faruwa sau da yawa, a cikin littattafai daban-daban na Littafi Mai Tsarki, cikin ya yarnuka.)

A5. Maimaitawar Shari'a 6:4 Ku ji, ya Isra'ila, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji ɗaya ne. **[H259 echad ■]**

KU JI, YA ISRA'ILA, UBANGIJI ALLAHNMU, UBANGIJI ƊAYA NE.

(Tunanina na kaina: Kubawar Shari'a 6:4 ta yi mulki a kan dukkan wannan nazari. Akwai Allah ɗaya. Babu allahoni biyu. Babu allahoni uku. Babu allahoni da yawa. Duk wani aya a wannan nazari da za ta nuna Allah na biyu an karanta shi ba daidai ba. Kubawar Shari'a 6:4 shi ne gwajin hakan. Ka lura da kalmar Ibrananci da wannan aya ta yi amfani da ita don "ɗaya." Kalmar ita ce echad. Echad ita ce kalma ɗaya da aka yi amfani da ita lokacin da aka kira magariba da safe RANA DAYA, ko da yake rana tana da bangarori biyu. Echad ita ce kalma ɗaya da aka yi amfani da ita lokacin da aka kira namiji da matarsa NAMA DAYA, ko da yake namiji da mata mutane biyu ne. Littafi Mai Tsarki ya zaɓi kalma don "ɗaya" da take barin fiye da mutum ɗaya a cikinta. Farawa 1:26 sannan ta rubuta Allah yana cewa "bari mu.")

A6. Ishaya 45:5 Ni ne Ubangiji, kuma babu wani; in ban da ni babu wani Allah. Zan karfafa ka, ko da yake ba ka san ni ba,

NI NE UBANGIJI + KUMA BABU WANI + IN BAN DA NI BABU WANI ALLAH.

(Tunanina na kaina: Ishaya 45:5 ya bayyana ɗayan gefen wannan gaskiya. Wannan nazari ba zai guje wa Ishaya 45:5 ba. Allah ya bayyana a fili cewa babu wani allah ban da shi. Duk abin da wannan nazari zai gano a sauran waɗannan shafuka ba zai taɓa kara wani allah na biyu ba. Abin da wannan nazari zai gano a zahiri ya fi baƙon abu kuma ya fi kyau fiye da allah na biyu. Wannan nazari zai gano Allah ɗaya yana bayyana kansa ga mutane.)

B. WANDA AKA KIRA MALA'IKAN UBANGIJI — WANDA KUMA AKA KIRA ALLAH

Kalmar Ibrananci da aka fassara "mala'ika" ita ce malak (H4397). Malak yana nufin wanda aka aika. Malak yana bayyana aikin da aka aiko mutumin, ba yanayin mutumin ba. Ka lura da abin da Littafi Mai Tsarki ya yi da wannan mutumin da aka aiko musamman a labaran da ke kasa.

B1. HAJARA A JEJI — TA SA MASA SUNA

Farawa 16:7 Mala'ikan Ubangiji ya sami Hagar kusa da mabulbula a jeji, ita ce mabulbular da take gefen hanya zuwa Shur. **[H4397 malak ■]** (8) Ya kuma ce mata, "Hagar, baiwar Saira, daga ina kika fito,

kuma ina za ki?” Ta amsa ta ce, “Ina gudu ne daga wurin uwargijiyata Saira.” (9) Sai mala’ikan Ubangiji ya ce mata, “Koma wurin uwargijiyarki Saira, ki yi mata biyayya.” (10) Mala’ikan ya kara da cewa, “Zan kara zuriyarki har su yi yawan da ba wanda zai iya lasafta su.”

MALA’IKAN YA KARA DA CEWA, “ZAN KARA ZURIYARKI HAR SU YI YAWAN DA BA WANDA ZAI IYA LASAFTA SU.

Farawa 16:13 Sai ta ba wa Ubangiji wanda ya yi magana da ita, wannan suna. “Kai Allah ne wanda yake ganina,” gama ta ce, “Yanzu na ga wanda yake ganina.”

SAI TA BA WA UBANGIJI WANDA YA YI MAGANA DA ITA, WANNAN SUNA.

(Tunanina na kaina: Abubuwa biyu a cikin Farawa sura 16 ya kamata su tsayar da mai karatu. Na farko, wanda ake kira "mala'ikan Ubangiji" ya ce "Zan ribabbanya zuriyarki." Mala'ikan Ubangiji bai ce "Ubangiji zai ribabbanya zuriyarki" ba. Mala'ikan Ubangiji yana magana kamar shi ne mai yin ribabbanyawar. Na biyu, nassin Littafi Mai Tsarki da kansa, ba ra'ayin Hajaratu ba, yana kiran wannan mala'ikan Ubangiji "Ubangiji wanda ya yi mata magana." Hajaratu tana kiran wannan mutum daya da "Kai Allah." Marubucin littafin Farawa ya yarda da Hajaratu.)

B2. HANNU BISA ISHAKU — YANA RANTSUWA DA KANSA

Farawa 22:11 Amma mala’ikan Ubangiji ya kira shi daga sama ya ce, “Ibrahim, Ibrahim!” Sai Ibrahim ya amsa ya ce, “Ga ni.” (12) Mala’ikan ya ce, “Kada ka yi wa yaron nan rauni. Kada kuma ka ji masa ciwo. Yanzu na san cewa kana tsoron Allah, gama ba ka hana ni danka, makadaicin danka ba.”

GAMA BA KA HANA NI DANKA, MAKADAICIN DANKA BA.

Farawa 22:15 Mala’ikan Ubangiji ya kira Ibrahim daga sama sau na biyu (16) ya ce, “Na rantse da kaina, in ji Ubangiji, domin ka yi wannan, ba ka kuwa hana ni danka, makadaicin danka ba, (17) tabbatacce zan albarkace ka, zan kuma sa zuriyarka su yi yawa kamar taurari a sararin sama, kamar kuma yashi a bakin teku. Zuriyarka za su mallaki biranen abokan gābansu, (18) ta wurin zuriyarka kuma dukan al’umman duniya za su sami albarka, domin ka yi mini biyayya.”

NA RANTSE DA KAINA, IN JI UBANGIJI --> A CIKIN ZURIYARKA DUKKAN AL'UMMAN DUNIYA ZA SU SAMU ALBARKA.

(Tunanina na kadaita: Ka lura da jimloli biyu a cikin Farawa 22:11-18. Jimla ta farko ita ce "Ba ka hana mini danka ba." Ibrahim yana mika dansa ga Allah. Wanda yake magana a wannan jimla ya ce ba a hana masa dan ba. Jimla ta biyu ita ce "Da kaina na yi rantsuwa, in ji Ubangiji." A zamanin dā, mutum yakan yi rantsuwa da wani wanda ya fi shi girma. Wani manzo halitta wanda kawai yake kawo sako ba ya yin rantsuwa da kansa. Wani manzo halitta ba ya sa hannu a kan alkawari da sunan alkawarin Allah. Ibraniyawa 6:13 ta bayyana dalili. Ibraniyawa 6:13 ta ce Allah ya yi rantsuwa da kansa. Ibraniyawa 6:13 ta bayyana dalili: "domin ba wanda ya fi shi girma da zai yi rantsuwa da shi.")

B3. YAKUBU YA YI KOKAWA DA MUTUM — YA KUMA SA WA WURIN SUNA "FUSKAR ALLAH"

Farawa 32:24 Saboda haka sai aka bar Yakub shi kadai. Sai ga wani mutum ya zo ya yi kokawa da shi har wayewar gari. (25) Da mutumin ya ga cewa bai fi karfin Yakub ba, sai ya bugi kwarin kashin cinyar Yakub, sai gaɓar kashin cinyarsa ya goce, a sa’ad da yake kokawa da mutumin. (26) Sa’an nan mutumin ya ce, “Bar ni in tafi, gama gari ya waye.” Amma Yakub ya amsa ya ce, “Ba zan bar ka ka tafi ba, sai ka sa mini albarka.”

SAI WANI MUTUM YA YI KOKAWA DA SHI --> BA ZAN SAKE KA BA, SAI KA ALBARKACE NI.

Farawa 32:28 Sai mutumin ya ce, “Sunanka ba zai kara zama Yakub ba, amma Isra’ila, gama ka yi kokawa da Allah da mutane, ka kuwa yi rinjaye.” (29) Yakub ya ce, “Ina rokonka, faɗa mini sunanka.” Amma mutumin ya amsa ya ce, “Me ya sa kake tambayata sunana?” Sa’an nan ya albarkace shi. (30) Saboda haka Yakub ya kira wurin Feniyeɓ, yana cewa, “Domin na ga Allah fuska da fuska, duk da haka aka bar ni da rai.”

KAMAR SARKI KA SAMI IKO TARE DA ALLAH --> NA GANI ALLAH FUSKA DA FUSKA, RAINA KUWA YA TSIRA.

(Tunanina na kaina: Nassin Farawa 32 ya kira wannan mutum "mutum." Wannan mutumin da yake kokawa da Yakubu ya ce Yakubu yana da iko TARE DA ALLAH. Yakubu ya ba wa kasa suna "fuskar Allah." Yakubu ya ce an tsare ransa. Yakubu ya tambayi wannan mutum sunansa. Yakubu bai samu suna ba, sai dai wata tambaya da aka mayar masa. Ka tuna wannan tambaya marar amsa game da sunan. Wannan tambaya ta sake bayyana, a wani littafi daban na Littafi Mai Tsarki, daruruwan shekaru bayan haka.)

B4. DAJIN DA YA KONE — MALA'IKAN DA SHINE NI NA KASANCE

Fitowa 3:2

MALA'IKAN UBANGIJI YA BAYYANA CIKIN HARSHEN WUTA --> ALLAH YA KIRAYE SHI DAGA TSAKIYAR KURMIN.

Fitowa 3:14

NI NE WANDA NIKE --> NI NE YA AIKO NI GARE KU.

(Tunanina na kadaici: Fitowa 3:2 ta ce mala'ikan Ubangiji. Fitowa 3:4 ta ce Ubangiji, da Allah. Itace ɗaya, wutar ɗaya, da murya ɗaya sun bayyana a cikin ayoyin biyu, aya huɗu tsakaninsu. Littafi Mai Tsarki bai taɓa ɗaukar wannan a matsayin sabani ba. Wannan murya ɗaya sannan ta ba da sunan da Isra'ila za ta ɗauka har abada: NI NE WANDA NIKE.)

B5. MANOWA DA MATARSA — SUNAN DA YAKE MAI BAN MAMAKI

Mahukunta 13:3 Mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare ta ya ce, “Ga shi ke bakararriya ce ba kya haihuwa, amma za ki yi ciki ki kuma haifi ɗa.

MALA'IKAN UBANGIJI YA BAYYANA GARE TA YA CE --> AMMA ZA KI YI CIKI KI KUMA HAIFI ƊA.

Mahukunta 13:17 Sa'an nan Manowa ya sāke tambayi mala'ikan Ubangiji ya ce, “Mene ne sunanka, don mu girmama ka sa'ad da maganarka ta tabbata.” **[H6383 piliy ■]** (18) Ya ce, “Me ya sa kake tambaya sunana? Ai, ya wuce fahimta.”

ME YA SA KAKE TAMBAYA SUNANA? AI, YA WUCE FAHIMTA?

Mahukunta 13:20 Yayinda harshen wuta ya yi sama daga bagaden, sai mala'ikan Ubangiji ya haura cikin harshen wutar. Da ganin wannan Manowa da matarsa suka fāɗi da fuskokinsu har kasa. (21) Da mala'ikan Ubangiji bai kara bayyana kansa ga Manowa da matarsa ba, sai Manowa ya gane cewa mala'ikan Ubangiji ne. (22) Ya ce wa matar, “Ba shakka za mu mutu, gama mun ga Allah!”

MALA'IKAN UBANGIJI YA HAU CIKIN WUTAR BAGADE --> LALLE ZA MU MUTU, DOMIN MUN GA ALLAH.

(Tunanina na kadaici: Abubuwa uku sun fito fili a cikin Alkalawa 13. Manowa ya nemi sunan, daidai kamar yadda Yakubu ya yi a Farawa 32. An sake hana Manowa sunan, wannan lokacin kuma da dalili da aka bayyana. Kalmar Ibrananci da aka bayar don wannan dalili ita ce piliy (H6383). KJV ta fassara piliy da "secret" (asiri). Piliy na nufin abin da ya fi ban al'ajabi da za a iya sani. Piliy ya fito daga tushen guda ɗaya da pele (H6382), kalmar da aka fassara "Mai Ban Al'ajabi" a cikin Ishaya 9:6, inda ake ba yaron da aka haifa mana suna. Wannan mala'ikan Ubangiji kansa sai ya hau cikin harshen wutar bagade. Karshen da Manowa da kansa ya kai ba shine "mun ga mala'ika ba." Karshen da Manowa ya kai shine "mun ga Allah.")

B6. HAFSAN SOJOJI A WAJEN YARIKO — AN YI MASA SUJADA, AKA CIRE TAKALMA

Yoshuwa 5:13 To, da Yoshuwa ya yi kusa da Yeriko, ya tā da idanunsa ya duba, sai ya ga wani mutum tsaye a gabansa riƙe da takobi, sai Yoshuwa ya je wurinsa ya ce masa, “Kai namu ne ko na abokan gābanmu?” **[H8269 sar ■]** (14) Mutumin ya ce, “Babu ko ɗaya, na dai zo ne a matsayin shugaban rundunar sojojin Ubangiji.” Sai Yoshuwa ya kwanta da fuskarsa har kasa, ya girmama shi, ya ce masa, “Ranka yā ɗaɗe, wane saƙo kake da shi domin bawanka?” (15) Shugaban rundunar sojojin Ubangiji ya amsa ya ce, “Ka cire takalmanka, gama wurin da kake tsaye, mai tsarki ne.” Sai Yoshuwa ya cire takalmansa.

JOSHUWA YA FADI DA FUSKARSA A KASA, YA YI SUJADA --> CIRE TAKALMINKA DAGA KAFARKA; GAMA WURIN DA KAKE TSAYE DA SHI WURI MAI TSARKI NE.

RA'AYI DABAN-DABAN, DAYA WURI — mutane biyu da aka gaya musu su cire takalminsu

Fitowa 3:5

TU'BE TAKALMANKA, GAMA INDA KAKE TSAYE, WURI NE MAI TSARKI.

(Tunanina na sirri: Ka lura da umarni iri ɗaya, kusan da kalmomi iri ɗaya, wanda aka ba wa maza biyu daban-daban, yarnuka bayan juna. A wajen kurmin, umarnin ya fito daga muryar da rubutun Littafi Mai Tsarki ya kira Ubangiji da Allah. A wajen Yariko, umarnin ya fito daga wani mutum da yake tsaye a wurin da takobi a hannunsa. Wannan mutumin da yake wajen Yariko ya bari Joshuwa ya fadi rubda ciki ya yi wa mutumin nan sujada. Wannan mutumin da yake wajen Yariko bai hana Joshuwa yin sujada ba. Ka kwatanta hakan da abin da wani mala'ika na gaskiya wanda aka halitta yake

yi idan wani mutum ya yi kokarin yin sujada ga mala'ikan. Mala'ikan ya ce, "Ni abokin bautarku ne" (Wahayin Yahaya 19:10). Mala'ikan ya ce, "Ka yi wa Allah sujada" (Wahayin Yahaya 22:9). Yahaya ya yi kokarin yin wa mala'ika sujada sau biyu. Mala'ika ya ki karɓar sujadar Yahaya sau biyu. Babu wanda ya ki sujadar Joshuwa a wajen Yariko.)

B7. YANZU SABON ALKAWALI YANA FADAR WANI ABU MAI FITO DAJI

Yohanna 1:18 Ba wanda ya taɓa ganin Allah, sai dai Allah da yake Ɗaya da kuma Makadaici wanda yake a gefen Uba, shi ne ya bayyana shi. **[G1834 exegeomai ■] [G3439 monogenes ■]**

BABU WANDA YA TABA GANIN ALLAH KO YAUSHE --> DA HAIHUWAR DA KADAI DA YA BAYYANA SHI.

Yohanna 5:37 Uba da ya aiko ni kuwa kansa ya yi shaida game da ni. Ba ku taɓa jin muryarsa ko ganin siffarsa ba,

BA KU TABA JIN MURYARSA KO GANIN SIFFARSA BA.

1 Timoti 6:16 wanda shi kaɗai ne marar mutuwa wanda kuma yake zaune cikin hasken da ba ya kusatuwa, wanda babu wanda ya taɓa gani ko zai iya gani. A gare shi girma da iko su tabbata har abada. Amin.

YANA ZAUNE A CIKIN HASKEN DA BA WANDA ZAI IYA KUSANTA --> WANDA BA WANDA YA TABA GANI, KUMA BA WANDA ZAI IYA GANI.

Yanzu ka sa rabin biyu na Littafi Mai Tsarki gefe da gefe ka karanta su tare.

Tsohon Alkawari ya faɗa, sau da sau, cewa mutane sun GANI wannan mutumin, sun yi magana da wannan mutumin, sun ci abinci a gabansa, sun yi kokawa da shi, kuma suka rayu.

Sabon Alkawali ya ce, a fili sau uku, cewa babu wanda ya taɓa ganin Allah Uba, kuma babu wanda zai iya ganin Allah Uba.

Dukan maganganun biyu gaskiya ne. Mutumin da mutane suka gani a cikin Tsohon Alkawari da Uban da mutane ba za su iya gani ba don haka ba mutum ɗaya ba ne. Yahaya ya bayyana wanda mutumin da aka gani yake. Yahaya ya ce mutumin da aka gani shi ne Ɗan tilo, Ɗan da yake a kirjin Uba. Yahaya ya ce Ɗan tilo ya bi da Allah Uba ya fito inda za a iya ganin Allah Uba.

[AYOYI AN HADA SU TARE — BABU AYA GUDA ƊAYA DA TAKE FADIN HAKAN ITA KADAI]

(Tunanina na kaina: A yi hankali kuma a kasance mai gaskiya a nan, domin nan ne kwarai inda mutum zai iya fara kara wa Littafi Mai Tsarki. Abin da aka faɗa KAI TSAYE: rubutun Tsohon Alkawari da kansa yana kiran wannan mutumin da aka aiko da suna Ubangiji da Allah, kuma mutanen da suka haɗu da wannan mutumin da aka aiko su ma sun faɗi haka. Wannan sashi ba shawara ba ce da aka cimma. Wannan sashi shi ne abin da jimloɓin suka faɗa. Abin da aka CIMMA TA HANYAR HADA AYOYI: cewa wannan mutumin da ake iya gani musamman shi ne Ɗan. Babu ko wace ayah guda ɗaya da ta ce "mala'ikan Ubangiji a cikin Farawa 16 shi ne Yesu." Wannan karshe an cimma shi ta hanyar sanya Yahaya 1:18, Yahaya 5:37, da 1 Timoti 6:16 kusa da labaran Tsohon Alkawari sannan a yi tambaya ko wanene ake gani. Shi ya sa alamar take nan, kuma alamar za ta ci gaba da kasancewa a wurin.)

B8. KUMA MANZO-WANDA-SHI-NE-UBANGIJI YA SAKE BAYYANA A KARSHEN ALKAWALI NA TSOHO

Malaki 3:1 “Duba, zan aika manzona, wanda zai shirya hanya a gabana. Sa’an nan a farat ɗaya Ubangiji wanda kuke nema zai zo haikalinsa. Manzon alkawari, wanda kuke sa zuciya kuwa zai zo,” in ji Ubangiji Maɗaukaki. **[H4397 malak ■]**

ZAN AIKO MANZONA + ZAI SHIRYA HANYA A GABANA --> UBANGIJI ZAI ZO FARAT ƊAYA CIKIN HAIKALINSA, HAR MA MANZON ALKAWARI.

RA'AYI DABAN, WURI IRI DAYA — an yi alkawarin manzo, kuma an bayyana manzon

Markus 1:2 An rubuta a cikin littafin annabi Ishaya cewa, “Zan aika da ɗan aikena yā sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka,” (3) “muryar mai kira a hamada tana cewa, ‘Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miƙe hanyoyi dominƙa.’” (4) Ta haka Yohanna ya zo, yana baftisma a yankin hamada, yana kuma wa’azin baftismar tuba don gafarar zunubai.

ZAN AIKA DA ƊAN AIKENA YĀ SHA GABANKA, WANDA ZAI SHIRYA HANYARKA --> KU MIKE HANYOYI DOMINSA.

(Tunanina na kaina: Malaki 3:1 ya ambaci mutane biyu da aka aika a cikin aya guda. Wanda aka aika na farko yana tafiya gaba domin share hanya. Wanda aka aika na biyu ana kiransa "Ubangiji" da kuma "manzon alkawari." Wannan wanda aka aika na biyu shi ne wanda zai zo haikalin Ubangiji kansa. Markus ya buɗe Linjilar Markus ta hanyar ambaton wannan magana daga Malaki 3:1. Markus ya ambaci mai share hanya da suna Yahaya, a jeji. Wannan ya bar wanda aka aika na biyu ba a ambaci sunansa ba a wurin Markus a wannan matsayi. Tsohon Alkawari ya kare yana jiran wani manzo wanda shi ne Ubangiji. Sabon Alkawari ya buɗe da wannan manzo mai tafiya cikin duniya.)

C. ITACEN DA AKA AJIYE A KAN ƊA TILO — IBRAHIM DA ISHAKU A KAN DUTSE

C1. Farawa 22:2 Sai Allah ya ce, “Ka ɗauki ɗanka, makaɗaicin ɗanka Ishaku, wanda kake ƙauna, ka tafi yankin Moriya, ka miƙa shi hadaya ta ƙonawa a can a kan ɗaya daga cikin duwatsun da zan nuna maka.” **[H3173 yachiyd ■]**

KA ƊAUKI ƊANKA, ƊANKA MAKADAICI ISHAKU, WANDA KAKE KAUNA --> KA MIKA SHI A CAN HADAYAR KONA.

C2. Farawa 22:6 Ibrahim ya ɗauki itace saboda hadaya ta ƙonawa ya ɗora wa ɗansa Ishaku, shi kuwa ya riƙe wuka da wutar. Yayinda su biyun suke tafiya, **[H6086 ets ■]**

IBRAHIM YA ƊAUKI ITACE SABODA HADAYA TA KONAWA YA ƊORA WA ƊANSI ISHAKU --> YAYINDA SU BIYUN SUKE TAFIYA.

(Tunanina na kaina: A Farawa 22:6, uban ba shi ne ke ɗaukar itacen ba. Ishaku ne ke ɗaukar itacen zuwa saman dutsen. Ibrahim zai kwantar da Ishaku a bisa wannan itacen. Kalmar Ibrananci don wannan itace ita ce ets (H6086). Ets ita ce kalma ta yau da kullum don itace mai rai. Ets kuma ita ce kalma ta yau da kullum don katakon da aka yanka. Ets ita ce kalma ɗaya da ake amfani da ita don itacen rai. Ets ita ce kalma ɗaya da ake amfani da ita don itacen da yake tsakiyar lambun.)

C3. Farawa 22:7 sai Ishaku ya yi tambaya, ya ce wa mahaifinsa Ibrahim, “Baba?” Ibrahim ya ce masa, “Na’am ɗana!” Ishaku ya ce, “Ga dai wuta, ga kuma itace, amma ina ɗan ragon hadaya ta ƙonawa?” (8) Ibrahim ya amsa ya ce, “Dana, Allah kansa zai tanada ɗan ragon hadayar ƙonawa.” Sai su biyu suka ci gaba da tafiya.

INA RAGON HADAYA TA KONE? --> ALLAH ZAI TANADAR WA KANSI RAGO.

C4. Farawa 22:13 Ibrahim ya ɗaga ido, ya duba, sai ya ga rago da ƙahoninsa a kafe a wani ɗan kurmi. Sai Ibrahim ya tafi ya kamo ragon ya miƙa shi hadaya ta ƙonawa a maimakon ɗansa.

RAGO DA AKA KAMA A CIKIN DAJI TA KAHONINSA --> AN MIKA SHI HADAYA TA KONA MADADIN ƊANSI.

Farawa 22:14 Ibrahim kuwa ya ba wa wurin suna, Ubangiji Zai Tanada. Gama kamar yadda ake ce har yā zuwa yau, “A bisan dutsen Ubangiji, za a tanada.”

A BISAN DUTSEN UBANGIJI, ZA A TANADA.

(Tunanina na kaina: A yi la'akari da tambayar ɗan a Farawa 22:7 kuma: ina ɗan ragon? Ibrahim ya amsa tambayar. Amsar Ibrahim ta kai fiye da yadda ya sani. Ibrahim ya ce, "Allah zai tanadi ɗan rago don hadaya ta ƙonawa da kansa." Wannan jimlar tana iya ɗauke da ma'anoni biyu. Ma'ana ɗaya ita ce Allah zai sami ɗan rago don amfaninsa. Wata ma'anar kuma ita ce Allah zai tanadi kansa a matsayin ɗan ragon. Abin da Allah ya tanada a zahiri a wannan rana shi ne RAGO, ba ɗan rago ba. Rago mai girma dabbar tunkiya ce namiji mai cikakken girma. Wannan ragon ya mutu a madadin ɗan, an kama shi da ƙahoninsa. An amsa tambayar Ishaku a kan dutsen a wata ma'ana. An kuma bar tambayar Ishaku a buɗe a wata ma'anar dabam. Har yanzu ana bin bashi ɗan rago. Ibrahim ya sa wa wurin suna tare da alkawari a lokacin gaba: "a kan dutsen Ubangiji za a gan shi.")

RA'AYI DABAN, WURI DAYA — ɗan da ya ɗauki itace, da Ɗan da ya ɗauki gicciye

Farawa 22:6 Ibrahim ya ɗauki itace saboda hadaya ta ƙonawa ya ɗora wa ɗansa Ishaku, shi kuwa ya riƙe wuka da wutar. Yayinda su biyun suke tafiya,

IBRAHIM YA AJIYE ITACEN A KAN ISHAKU DANSA --> SUKA TAFI DUKANSU BIYU TARE.

Yohanna 19:17 Dauke da gicciyensa, ya kuwa fita zuwa wurin Kokon Kai (wanda a harshen Arameya ana ce da shi Golgota).

YA KUWA DAUKI GICCIYENSA DA KANSA, YA FITA ZUWA WURIN DA AKE KIRA WURIN KOKON KAI.

Yohanna 19:18 Nan suka gicciye shi tare da waɗansu mutum biyu, ɗaya a kowane gefe da Yesu a tsakiya.

A CAN NE SUKA GICCIYE SHI + YESU A TSAKIYA.

(Tunanina na kaina: Wani uba, da tilo wanda ubansa yake kauna, wani tudu, itace da aka dora a bayan ɗan kansa, da kuma ɗan yana tafiya sama ɗauke da itacen. Wannan al'amari ya faru sau biyu a cikin Littafi Mai Tsarki. A karo na farko, a cikin Farawa 22, Allah ya tsayar da wufar: Allah ya sanya rago madadin a matsayin madadin ɗan. A karo na biyu, a kan gicciye, ba wanda ya tsayar da mutuwar. A wannan lokacin, Ɗan ne madadin. Ka lura da wani bambanci kuma tsakanin al'amuran biyu. Ishaku ya tambaya, "ina ɗan ragon?" Babu amsa ga tambayar Ishaku a wannan ranar. Amsar ta zo daga baya, a Kogin Urdun, daga Yahaya. Yahaya ya nuna wani mutum yana tafiya zuwa gare shi.)

C5. Yohanna 1:29 Kashegari Yohanna ya ga Yesu yana zuwa wajensa sai ya ce, “Ku ga, ga Ɗan Rago na Allah mai ɗauke zunubin duniya!

KU GA, GA ƊAN RAGO NA ALLAH MAI DAUKE ZUNUBIN DUNIYA.

C6. Farawa 22:2 Sai Allah ya ce, “Ka ɗauki ɗanka, makadaicin ɗanka Ishaku, wanda kake kauna, ka tafi yankin Moriya, ka mika shi hadaya ta konawa a can a kan ɗaya daga cikin duwatsun da zan nuna maka.”

Yohanna 3:16 Gama Allah ya kaunaci duniya sosai har ya ba da wanda yake Ɗaya kuma Makadaicin Dansa domin duk wanda ya gaskata da shi kada ya hallaka sai dai yā sami rai madawwami.

[G3439 monogenes ■]

ƊANKA TILO, WANDA KAKE SO --> YA BAYAR DA ƊANSA TILO HAIFAFFE.

C7. Ibraniyawa 11:17 Ta wurin bangaskiya Ibrahim, sa’ad da Allah ya gwada shi, sai ya mika Ishaku hadaya. Shi da ya karɓi alkawaran ya yi shirin mika makadaicin ɗansa, (18) ko da yake Allah ya ce masa, “Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka.” (19) Ibrahim ya yi tunani cewa Allah yana iya tā da matattu, a misalce kuwa, ya sāke karɓan Ishaku daga matattu.

SHI DA YA KARBI ALKAWARAN YA YI SHIRIN MIKA MAKADAICIN ƊANSA --> IBRAHIM YA YI TUNANI CEWA ALLAH YANA IYA TĀ DA MATATTU, A MISALCE KUWA.

(Tunanina na kaina: Marubucin littafin Ibraniyawa ya yi amfani da kalmar Hellenanci guda ɗaya da aka yi wa Ishaku da wadda Yohanna ya yi amfani da ita ga Yesu. Wannan kalma ita ce "ɗan tilo," monogenes (G3439). Marubucin Ibraniyawa ya gaya mana abin da Ibrahim yake tunani a lokacin da yake hawa dutsen. Ibrahim yana tunanin cewa Allah zai iya tada yaron daga matattu. Ibrahim ya gaya wa samari a kasan tudun, "Ni da yaron za mu je can mu yi sujada, sa'an nan mu dawo gare ku." Ibrahim yana tsammanin zai sauka daga dutsen tare da Ishaku. Ibrahim ya sami Ishaku, marubucin Ibraniyawa ya ce, "cikin misali." Misali a nan yana nufin hoto ko alama. Bayan kwana uku daga umarnin, ɗa wanda ya yi kamar matacce ya dawo da rai.)

BAYANI KAN WURIN — bayani mai goyan baya, ba da'awar da ayoyin suka bayyana kai tsaye ba

2 Tarihi 3:1 Sai Solomon ya fara ginin haikalin Ubangiji a Urushalima, a kan Dutsen Moriya, inda Ubangiji ya taɓa bayyana ga mahaifinsa Dawuda, inda kuma Dawuda ya riga ya shirya a daidai masussukar Ornan mutumin Yebus.

SAI SOLOMON YA FARA GININ HAIKALIN UBANGIJI A URUSHALIMA, A KAN DUTSEN MORIYA.

[AYOYI AN HADA SU TARE — BABU AYA GUDA ƊAYA DA TAKE FADIN HAKAN ITA KADAI]

(Tunanina na kadaici: Farawa 22:2 ta ambaci wurin da Allah ya aika Ibrahim a matsayin kasar Moriya. 2 Tarihi 3:1 ta ambaci wurin da Sulemanu ya gina haikali a matsayin dutsen Moriya, a Urushalima. Dutsen da an kusa yanka Ishaku a kansa da kuma dutsen da kowace hadaya ta haikali ta gaba ta faru a kansa, saboda haka, suna da suna ɗaya. Urushalima kuma ita ce garin da sojoji suka gicciye Yesu a wajen katangar garin. Faɗi kawai abin da ayoyin suka faɗa. Ayoyin ba su faɗi cewa Golgota tsatso ɗaya ne da Moriya ba. Ayoyin sun faɗi cewa suna ɗaya, jerin tuddai iri ɗaya, da garin ɗaya.)

Kalmomin Ibrahim da kansa sun ce, "a kan dutsen Ubangiji za a gani." Ibrahim ya fadi wadannan kalmomi a lokacin gaba.)

RUFEWA

Yohanna 8:56 Mahaifinku Ibrahim ya yi farin ciki sosai yā sami ganin ranata; ya kuwa gan ta, ya yi murna.” (57) Sai Yahudawa suka ce masa, “Kai, shekarunka har yanzu ba su kai hamsin tukuna ba fa, har ka ga Ibrahim!” (58) Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, tun ba a haifi Ibrahim ba, ni ne!” (59) Da jin haka sai suka debo duwatsu don su jajjefe shi, amma Yesu ya buya, ya fita daga filin haikali.

KAFIN A HAIFI IBRAHIM, NI NAKE --> SAI SUKA DEBI DUWATSU DON SU JEFA SHI.

(Tunanina na kaina: A sanya wadannan al'amura biyu kusa da juna a bar bambancin ya koyar. A cikin kurmi, muryar da ta fito daga wuta ta ce NI NE. Musa ya rufe fuskarsa a kurmin. A cikin haikali, wani mutum yana tsaye a gaban taro ya ce NI NE. Taron sun dauki duwatsu. Taron ba su rikice ba game da abin da Yesu ya fada. Taron sun fahimci Yesu daidai. Taron sun yanke hukunci cewa kalmomin Yesu sun cancanci a jefe shi. Ka lura kuma cewa Yesu bai ce "kafin Ibrahim ya kasance, NI NA KASANCE" ba. Yesu ya ce NI NE.)

JARABAWAR AIKATAWA

1. Farawa 1:26 — Allah kuwa ya ce, Bari mu yi mutum bisa surarmu:

- a) bisa ga kamanninmu
- b) ga shi, ya yi kyau kwarai
- c) cikin surar Allah ya halicce shi

2. Farawa 16:13 — Sai ta kira wa Ubangiji, wanda ya yi mata magana, suna:

- a) Kai ne Allah mai ganina
- b) Na ga Allah fuska da fuska
- c) Ga ni; ka aiko ni

3. Fitowa 3:14 — Sai Allah ya ce wa Musa:

- a) Ni ne Allahn mahaifinka
- b) NI NE WANDA NAKE
- c) Ni ne Ubangiji, kuma babu wani

4. Yohanna 8:58 — Yesu ya ce musu, Hakika, hakika, ina gaya muku:

- a) Ubanku Ibrahim ya yi murna don ganin ranata
- b) Kafin Ibrahim ya kasance, Ni ne
- c) Babu wanda ya taɓa ganin Allah

5. Alkalawa 13:22 — Sai Manowa ya ce wa matarsa, Tabbata za mu mutu:

- a) domin ni mutum ne mai leɓuna marasa tsarki
- b) domin wurin da kake tsaye alfarma ce
- c) domin mun ga Allah

6. Yoshuwa 5:15 — Sai shugaban rundunar Ubangiji ya ce wa Yoshuwa:

- a) Cire takalminka daga kafarka
- b) Kai dinmu ne, ko na maƙiyanmu?
- c) Koma wurin uwargidanki

7. Farawa 22:8 — Allah zai tanadi wa kansa ɗan rago domin hadaya ta konawa:

- a) ya kuma dora shi a kan Ishaku dansa
- b) don haka suka tafi tare, su biyu
- c) ku ga wutar da itacen

AMSOSHI: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

YADDA WANNAN NAZARIN YAKE RARRABUWA

YADDA INUWA TAKE NUNI GA HASKE: ITACEN DA AKA DORA A BAYAN ISHAKU (FARAWA 22:6) DA GICCIYEN DA AKA DORA A BAYAN DAN. INUWAR TA BAYYANA A KAN DUTSEN. JIKIN YA BAYYANA A WAJEN BIRNI.

--> HANYAR BINCIKE: "MU" DA "NAMU" NA FARAWA 1:26, TARE DA "UBANGIJI DAYA" NA KUBAWAR SHARI'A 6:4, YA BU'DE HANYA ZUWA CIKAKKEN NAZARIN ALLOLIYAR (GODHEAD). ALLOLIYAR ALLOLIYAR ALLAH DAYA NE, TARE DA UBA, DA, DA RUHU MAI TSARKI ANA AMBATARSU A MATSAYIN MUTANE DABAM-DABAM A CIKIN DUKAN LITTAFI MAI TSARKI. WANNAN NAZARIN YA TA'BA GEFEN KAWAI NA WANNAN CIKAKKEN NAZARIN.

--> YIWUWAR WAHAYI: YAKUBU YA TAMBAYI MAI KOKAWA A FARAWA 32 SUNAN MAI KOKAWA DA KANSA, AKA KUWA KI MASA (FARAWA 32:29). MANOWA YA TAMBAYI MALA'IKAN UBANGIJI SUNANSA, AKA GAYA MASA CEWA SUNAN PILIY NE (H6383), ABIN AL'AJABI DA BA ZA A IYA SANI BA (ALKALAWA 13:18). ISHAYA YA CE YARON DA AKA HAIFA MANA ZA A KIRA SUNANSA MAI BAN MAMAKI, PELE (H6382), DAGA TUSHEN KALMA DAYA. SUNAN DA AKA KIYAYE A TSOHON ALKAWARI YANZU ANA SHELA SHI BISA WANI JARIRI. A KARSHEN LITTAFI MAI TSARKI, YAYIN DA YAKE FITOWA DAGA SAMA A KAN DOKI, YESU HAR YANZU YANA DA SUNA WANDA BABU WANI MUTUM YA SANI SAI SHI KADAI (WAHAYIN YAHAYA 19:12). AN BA DA SUNAN, KUMA SUNAN YANA DA ZURFI FIYE DA ABIN DA WANNAN NAZARI YA BAYYANA.

KALMOMIN GISKI NA GIRIKANCI

"makadaici" — **G3439 monogenes** — kadai haifaffe; na musamman; wanda babu irinsa
Monogenes ana amfani da shi ga Dan. Monogenes ana amfani da shi ga Ishaku a cikin Ibraniyawa 11:17.

"bayyana" — **G1834 exegeomai** — fitar da; fitowa da; bayyana dalla-dalla; sanar da
Babu wanda ya ta'ba ganin Allah. Dan tilo ya bayyana Allah fili inda za a iya ganinsa.

KALMOMIN HEBREW MASU MAHIMMANCI

"mala'ika / manzo" — **H4397 malak** — wanda aka aiko; manzo; mala'ika
Wannan kalma tana suna wa aiki, ba yanayi ba. Ana amfani da wannan kalma game da mutane. Ana amfani da wannan kalma game da annabawa. Ana amfani da wannan kalma game da halittu na sama. Wannan kalma da kanta ba ta ta'ba gaya maka ABIN da wanda aka aika yake ba. Wannan kalma da kanta tana gaya maka kawai cewa an aiki wani mutum. Rubutun Littafi Mai Tsarki da ke kewaye da ita dole ne ya gaya maka sauran. Rubutun Littafi Mai Tsarki da ke kewaye da ita ya gaya maka sauran a cikin wadannan labaru.

"Allah" — **H430 elohim** — Allah; alloli; Allah na gaskiya
Elohim kalma ce ta jam'i. Ana amfani da Elohim akai-akai domin Allah daya na gaskiya, tare da fi'iloli na tilo. Wannan kalmar da kanta tana dauke da cikar da wannan nazarin yake bincike a kai.

"daya" — **H259 echad** — daya; hade; na farko
Echad shi ne kalmar da ake amfani da ita a cikin "Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne." Echad ita ce kalma daya da ake amfani da ita don kiran maraice da safe RANA daya. Echad ita ce kalma daya da ake amfani da ita don mutum da matarsa su zama NAMA daya.

"da makadaici" — **H3173 yachiyd** — kadai; daya tak; shi kadai; kaunatacce
Farawa 22 ta kira Ishaku "danka makadaici" sau uku daban-daban. Yachiyd yana nufin shi kadai kuma babu wani irinsa.

"itace / bishiya" — **H6086 ets** — itace; itace; katako; allo; sanda
Ets kalma ce ta Ibrananci guda wadda take rufe duka itace mai rai da kuma katakon da aka yanka. Ets ita ce kalmar da aka yi amfani da ita don katakon da Ibrahim ya dora wa Ishaku.

"asiri / mai ban mamaki" — **H6383 piliy** — abin mamaki; mai ban mamaki har ba za a iya sanin sa ba
Piliy shine kalmar da mala'ikan Ubangiji ya ba wa Manowa domin ya siffanta sunansa. Piliy ta fito ne daga tushen kalma daya da sunan pele a Ishaya 9:6.

"shugaba / sarki" — **H8269 sar** — mutumin da yake shugaba; babba; kaftin; sarki; mai mulki
Sar shine sunan da mutumin da ke da takobin da aka zare ya yi ikirari a wajen Yariko.

"NI NE" — **H1961 hayah** — kasance; wanzu; zama
Hayah ita ce tushen kalmar da ke karkashin "NI NE WANDA NAKE" a jikin bishiyar da take ci da wuta.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Hausa Contemporary Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).